

|

61998J0200

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 18 päivänä marraskuuta 1999. - X AB ja Y AB vastaan Riksskatteverket. - Ennakkoratkaisupyyntö: Regeringsrätten - Ruotsi. - Sijoittautumisvapaus - Ruotsalaisen yhtiön tytäryhtiölleen suorittama maksu - Yhtiöverosta vapauttaminen. - Asia C-200/98.

Oikeustapauskokoelma 1999 sivu I-08261

Tiivistelmä
Asianosaiset
Tuomion perustelut
Päätökset oikeudenkäyntikuluista
Päätöksen päätösosa

Avainsanat

1 Ennakkoratkaisukysymykset - Asian saattaminen yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi - Perustamissopimuksen 177 artiklassa (josta on tullut EY 234 artikla) tarkoitetun kansallisen tuomioistuimen käsite - Regeringsrätten (korkein hallinto-oikeus) kuuluu käsitteen alaan

(EY:n perustamissopimuksen 177 artikla (josta on tullut EY 234 artikla))

2 Ennakkoratkaisukysymykset - Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta - Rajat - Tulkintapyyntö, joka ei koske hypoteettista ongelmaa - Velvollisuus ratkaisun antamiseen

(EY:n perustamissopimuksen 177 artikla (josta on tullut EY 234 artikla))

3 Henkilöiden vapaa liikkuvuus - Sijoittautumisvapaus - Verolainsäädäntö - Yhtiövero - Jäsenvaltio, joka ei hyväksy verotuksessa konserniavustusta silloin, kun tytäryhtiöiden kotipaikat ovat useissa muissa jäsenvaltiossa - Verojärjestelmän lainvastaisuus

(EY:n perustamissopimuksen 52, 54, 56 ja 57 artikla (joista on muutettuina tullut EY 43, EY 44, EY 46 ja EY 47 artikla), 53 artikla (kumottu Amsterdamin sopimuksella) sekä 55 ja 58 artikla (joista on tullut EY 45 ja EY 48 artikla))

Tiivistelmä

1 Kansalliset tuomioistuimet voivat pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua ainoastaan silloin, kun niissä on vireillä oikeusriita ja kun niissä vireillä olevan menettelyn tarkoituksena on ratkaisun antaminen tuomiovaltaa käyttäen. Regeringsrätten (korkein hallinto-oikeus) voi siten pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua, kun se käsittelee valituksia

Skatterättsnämndenin (verotusasioita käsittelevä lautakunta) antamista ennakkotietopäätöksistä. Regeringsrättenissä vireillä olevalla muutoksenhakumenettelyllä pyritään nimittäin siihen, että tutkitaan sellaisen ennakkotietopäätöksen laillisuus, joka lopulliseksi tultuaan sitoo veroviranomaista ja muodostaa verotuksen perustan, jos ja siltä osin kuin ennakkotietoa pyytänyt henkilö toimii hakemuksessaan esittämällään tavalla.

2 Yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä, perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 284 artikla) mukaisessa menettelyssä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Täten kun kansallisen tuomioistuimen esittämät kysymykset koskevat yhteisön oikeuden säännöksen tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuin on periaatteessa velvollinen antamaan ratkaisun.

Asia olisi toisin vain, jos yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisua pyydetäisiin hypoteettisesta ongelmasta, mistä ei ole kyse nyt käsiteltävässä asiassa, sillä vaikka kansalliselta tuomioistuimelta on vaadittu ratkaisua asiassa, joka koskee yhtiön mahdollisuutta antaa tulevaisuudessa tietyin edellytyksin konserniavustus toiselle yhtiölle, yhteisöjen tuomioistuimella on riittävästi tietoja pääasian kohteena olevasta tilanteesta, jotta se voi tulkita yhteisön oikeuden sääntöjä ja vastata sille esitettyyn kysymykseen hyödyllisesti.

3 Kun jäsenvaltio myöntää tiettyjä verohuojennuksia kahden sellaisen osakeyhtiön, joiden kotipaikka on kyseisessä valtiossa, antaessa toisilleen konserniavustuksia sellaisessa tilanteessa, jossa ensimmäinen yhtiö omistaa jälkimmäisen yhtiön kokonaan joko suoraan tai yhdessä

- yhden tai useamman sellaisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön kanssa, jonka kotipaikka on tässä jäsenvaltiossa, tai

- yhden tai useamman sellaisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön kanssa, jonka kotipaikka on sellaisessa toisessa jäsenvaltiossa, jonka kanssa ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt syrjintäkieltomääräyksen sisältävän sopimuksen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi,

EY:n perustamissopimuksen 52 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 43 artikla), 53 artiklassa (kumottu Amsterdamin sopimuksella), 54 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 44 artikla), 55 artiklassa (josta on tullut EY 45 artikla), 56 ja 57 artiklassa (joista on muutettuina tullut EY 46 ja EY 47 artikla) sekä 58 artiklassa (josta on tullut EY 48 artikla) kielletään näiden samojen verohuojennusten epäminen kahden sellaisen osakeyhtiön, joiden kotipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa, antaessa toisilleen konserniavustuksia sellaisessa tilanteessa, jossa ensimmäinen yhtiö omistaa jälkimmäisen yhtiön kokonaan yhdessä useiden sellaisten täysin omistamiensa tytäryhtiöiden kanssa, joiden kotipaikat ovat useassa eri jäsenvaltiossa, ja ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt näiden eri jäsenvaltioiden kanssa syrjintäkieltomääräyksen sisältäviä sopimuksia kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi.

Näin on siksi, että tässä lainsäädännössä kohdellaan tytäryhtiöiden kotipaikan perusteella eri tavoin erityyppisiä konserniavustuksia.

Asianosaiset

Asiassa C-200/98,

jonka Regeringsrätten (Ruotsi) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

X AB, Y AB

vastaan

Riksskatteverket,

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 52 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 43 artikla), 53 artiklan (kumottu Amsterdamin sopimuksella), 54 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 44 artikla), 55 artiklan (josta on tullut EY 45 artikla), 56 ja 57 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 46 ja EY 47 artikla) sekä 58, 73 b ja 73 d artiklan (joista on tullut EY 48, EY 56 ja EY 58 artikla) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), L. Sevón ja R. Schintgen sekä tuomarit C. Gulmann, P. Jann, H. Ragnemalm ja M. Wathelet,

julkisasiamies: A. Saggio,

kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Riksskatteverket, asiamiehenään kyseisen viranomaisen osastopäällikkö K.-G. Kjell,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet H. Michard ja K. Simonsson ja samassa yksikössä toimiva kansallinen virkamies F. Riddy,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Ruotsin hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön ulkoasiainneuvos A. Kruse, Alankomaiden hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön eurooppaoikeuden yksikön päällikkö M. A. Fierstra, ja komission, asiamiehinään K. Simonsson ja F. Riddy, 20.4.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.6.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

Tuomion perustelut

1 Regeringsrätten on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 29.4.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 22.5.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisukysymyksen EY:n perustamissopimuksen 52 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 43 artikla), 53 artiklan (kumottu Amsterdamin sopimuksella), 54 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 44 artikla), 55 artiklan (josta on tullut EY 45 artikla), 56 ja 57 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 46 ja EY 47 artikla) sekä 58, 73 b ja 73 d artiklan (joista

on tullut EY 48, EY 56 ja EY 58 artikla) tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa kaksi ruotsalaista yhtiötä X AB ja Y AB ovat valittaneet Skatterättsnämndenin (verotusasioita käsittelevä lautakunta) tekemästä ennakkotietopäätöksestä.

3 Ruotsin oikeusjärjestyksen mukaan Skatterättsnämndenin päätöksistä valitetaan Regeringsrätteniin (korkein hallinto-oikeus). Lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågorin (verotusta koskevista ennakkotiedoista annettu laki) mukaan Skatterättsnämnden on toimivaltainen antamaan verovelvollisten pyynnöstä sitovia ennakkotietopäätöksiä verolainsäädännön soveltamisesta eli erityisesti välittömistä valtion ja kunnallisista veroista.

4 Ruotsalaiset emoyhtiö X AB ja sen tytäryhtiö Y AB hakivat konsernin uudelleenjärjestelyn yhteydessä kesäkuussa 1996 Skatterättsnämndeniltä ennakkotietopäätöstä siitä, miten lagen (1947:576) om statlig inkomstskattin (valtion tuloverolaki; jäljempänä SIL) 2 §:n 3 momentin säännöksiä konserniavustuksista sovellettaisiin kyseisiin yhtiöihin vuosien 1997-1999 osalta. Kyseisten säännösten mukaan samaan konserniin kuuluvat yhtiöt voivat tietyin edellytyksin antaa toisilleen avustuksia. Jos ruotsalainen yhtiö omistaa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa toisen ruotsalaisen yhtiön osakkeista, ensin mainitun jälkimmäiselle suorittamaa konserniavustusta pidetään kyseisen lainkohdan mukaan avustuksen antajan vähennyskelpoisena menona ja avustuksen saajan veronalaisena tulona. Näillä säännöillä pyritään siihen, ettei verorasitus ole konsernin muodostavan usean yrityksen harjoittaessa liiketoimintaa suurempi kuin ainoastaan yhden yrityksen harjoittaessa liiketoimintaa.

5 Ennakkotietopäätöksen antamisajankohtana konserni omisti 99,8 prosenttia Y AB:n osakkeista. Näistä noin 58 prosenttia oli suoraan X AB:n omistuksessa. Loput Y AB:n osakkeista oli X AB:n kokonaisuudessaan omistamien tytäryhtiöiden omistuksessa.

6 Skatterättsnämndenin ennakkotietopäätöstä haettiin muun muassa sen selvittämiseksi, oliko SIL:n 2 §:n 3 momentin mukaisia verohuojennuksia mahdollista saada kolmessa eri tilanteessa.

7 Ensimmäinen näistä tilanteista on se, että ainoastaan X AB ja sen täysin omistama ruotsalainen tytäryhtiö omistavat Y AB:n osakkeet. Toisessa tilanteessa X AB:n täysin omistama alankomainen yhtiö Z BV saa 15 prosenttia osakkeista. Kolmas tilanne on se, että Z BV ja X AB:n täysin omistama saksalainen tytäryhtiö Y GmbH saavat kumpikin 15 prosenttia Y AB:n osakkeista.

8 Skatterättsnämnden antoi X AB:n ja Y AB:n tekemän hakemuksen perusteella ennakkotietopäätöksen 22.11.1996. Ensimmäisen tilanteen osalta se arvioi, ettei konserniavustusta voitu SIL:n 2 §:n 3 momentin ensimmäisen kohdan mukaan tehdä siten, että sillä olisi kyseisen säännöksen mukaiset vaikutukset. Tässä säännöksessä edellytetään, että ruotsalainen yhtiö omistaa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa toisen ruotsalaisen yhtiön osakkeista. Sen sijaan kyseisessä tilanteessa Skatterättsnämndenin mukaan vastaavia verotuksellisia vaikutuksia voisi syntyä SIL:n 2 §:n 3 momentin toiseen kohtaan otetun sulautumissäännöksen nojalla: tässä säännöksessä huojennukset ulotetaan nimittäin koskemaan myös avustuksia, jotka emoyhtiö suorittaa tytäryhtiölleen, jota se ei omista kokonaan, jos omistussuhteet ovat koko verovuoden ajan olleet sellaiset, että emo- ja tytäryhtiöiden välisten sulautumisten tuloksena tytäryhtiöstä olisi voinut tulla osa emoyhtiötä.

9 Skatterättsnämnden katsoi, että myös toiseen asetelmaan sovellettaisiin sulautumissäännöstä. Tässä yhteydessä se täsmensi, että vaikka kyseistä sääntöä sovelletaan ainoastaan ruotsalaisiin yhtiöihin, Regeringsrättenin oikeuskäytännön mukaan olisi kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi Ruotsin kuningaskunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan välillä tehtyyn sopimukseen sisältyvän määräyksen vastaista kieltää yhtiöiltä, joiden kotipaikka on kyseisissä jäsenvaltioissa, mahdollisuus antaa konserniavustuksia SIL:ssä säädetyin veroeduin, sillä kyseisessä määräyksessä kielletään kaikki omaisuuteen perustuva syrjintä.

10 Skatterättsnämnden kuitenkin ilmoitti, että sulautumissäännöstä ei sovelleta kolmanteen tilanteeseen, ja perusteli kantaansa viitaten Regeringsrättenin oikeuskäytäntöön, jossa kiellettiin soveltamasta päällekkäin kahta kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevaa sopimusta eli tässä tapauksessa sopimuksia, jotka Ruotsin kuningaskunta on tehnyt toisaalta Saksan liittotasavallan ja toisaalta Alankomaiden kuningaskunnan kanssa. Regeringsrättenin oikeuskäytännön mukaan samanaikaisesti ei voida soveltaa useita sopimuksia, koska kunkin sopimuksen määräyksiä on tarkoitus soveltaa ainoastaan sopimuspuolina olevien valtioiden yrityksiin eikä sopimusten ulkopuolelle jäävien valtioiden yrityksiin. Skatterättsnämnden totesi lisäksi, ettei yhteisön oikeudella ollut vaikutusta sen esittämiin ratkaisuihin.

11 Yhtiöt X AB ja Y AB ovat valittaneet ennakkotietopäätöksestä Regeringsrätteniin. Ne väittävät Skatterättsnämndenin esittämää ratkaisua perustamissopimuksessa kielletyllä tavalla syrjiväksi, siltä osin kuin siinä evätään kolmannessa tilanteessa oikeus konserniavustusten antamiseen verotuksessa hyväksytyllä tavalla, sillä päätöksessä ei niiden mukaan ole otettu huomioon muun muassa EY:n perustamissopimuksen 6 artiklaa (josta on muutettuna tullut EY 12 artikla) eikä 52, 58 ja 73 b artiklaa.

12 Koska Regeringsrätten katsoi, että yhteisön oikeuden tulkinta oli tarpeen pääasian ratkaisemiseksi, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Lagen (1947:576) om statlig inkomstskattin 2 §:n 3 momentin mukaan konserniavustus voidaan tehdä tässä säännöksessä tarkoitetuin verotuksellisin vaikutuksin tietyillä edellytyksillä, jos konserniavustuksen antaa ruotsalainen osakeyhtiö toiselle ruotsalaiselle osakeyhtiölle, jonka ensin mainittu yhtiö kokonaisuudessaan omistaa joko suoraan tai yhdessä yhden tai useamman täysin omistamansa ruotsalaisen tytäryhtiön kanssa. Avustusta käsitellään verotuksessa tällä tavalla myös, jos yksi tai useampi tämän yhtiön täysin omistama tytäryhtiö on ulkomainen yhtiö, sillä edellytyksellä, että ulkomaisten yhtiöiden kotipaikka on yhdessä ja samassa valtiossa, jonka kanssa Ruotsi on tehnyt kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen, johon sisältyy syrjintäkieltomääräys. Onko tätä taustaa vasten yhteisön oikeuden ja erityisesti Rooman sopimuksen 52, 58, 73 b ja 73 d artiklan vastaista sellaisen sääntelyn soveltaminen, jonka mukaan konserniavustusta ei voida tehdä samoin verotuksellisin vaikutuksin, jos ruotsalainen emoyhtiö omistaa avustuksen saavan yhtiön yhdessä kahden tai useamman täysin omistamansa ulkomaisen tytäryhtiönsä kanssa, joilla on kotipaikka eri jäsenvaltioissa, joiden kanssa Ruotsi on tehnyt kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen, johon sisältyy syrjintäkieltomääräys?"

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

13 Ennen esitettyyn kysymykseen vastaamista on aiheellista ensinnäkin selvittää, voidaanko Regeringsrätteniä pitää perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettuna "kansallisena tuomioistuimena" silloin, kun se käsittelee valituksia Skatterättsnämndenin antamista ennakkotietopäätöksistä. Toiseksi on tarpeen varmistaa, että yhteisöjen tuomioistuimelle esitetty yhteisön oikeuden tulkintapyyntö koskee todellista eikä pelkästään hypoteettista oikeusriitaa.

14 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan harkitessaan, onko tietty toimielin tässä perustamissopimuksen määräyksessä tarkoitettu tuomioistuin, mikä on pelkästään yhteisön oikeuden perusteella ratkaistava kysymys, yhteisöjen tuomioistuin ottaa huomioon useita seikkoja, joita ovat muun muassa kyseisen toimielimen lakisääteisyys, pysyvyys, sen tuomiovallan pakottavuus, menettelyn kontradiktorisuus, toimiminen oikeussääntöjen soveltajana ja riippumattomuus (ks. asia 61/65, Vaassen-Göbbels, tuomio 30.6.1966, Kok. 1966, s. 377; Kok. Ep. I, s. 263 ja asia C-54/96, Dorsch Consult, tuomio 17.9.1997, Kok. 1997, s. I-4961, 23 kohta).

15 Kansalliset tuomioistuimet voivat lisäksi pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua ainoastaan silloin, kun niissä on vireillä oikeusriita ja kun niissä vireillä olevan menettelyn tarkoituksena on ratkaisun antaminen tuomiovaltaa käyttäen (ks. mm. asia 138/80, Borker, määräys 18.6.1980, Kok. 1980, s. 1975, 4 kohta ja asia C-134/97, Victoria Film, tuomio 12.11.1998, Kok. 1998, s. I-7023, 14 kohta).

16 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 12 kohdassa, Regeringsrätten täyttää kiistatta muut yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä esitetyt edellytykset, mistä syystä on aiheellista arvioida ainoastaan, onko Regeringsrättenissä vireillä olevan menettelyn tarkoituksena ratkaisun antaminen tuomiovaltaa käyttäen tilanteessa, jossa Regeringsrätteniltä haetaan muutosta Skatterättsnämndenin päätöksiin.

17 Tältä osin riittää kun todetaan, että Regeringsrättenissä vireillä olevalla muutoksenhakumenettelyllä pyritään siihen, että tutkitaan sellaisen ennakkotietopäätöksen laillisuus, joka lopulliseksi tultuaan sitoo veroviranomaista ja muodostaa verotuksen perustan, jos ja siltä osin kuin ennakkotietoa pyytänyt henkilö toimii hakemuksessaan esittämällään tavalla. Tällaisessa tilanteessa Regeringsrättenin on katsottava käyttävän tuomiovaltaa (ks. mm. asia Victoria Film, tuomion 18 kohta).

18 Siltä osin kuin on kyse esitetyn kysymyksen hypoteettisesta luonteesta, yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä, perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa menettelyssä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (ks. esim. asia C-127/92, Enderby, tuomio 27.10.1993, Kok. 1993, s. I-5535, 10 kohta ja asia C-125/94, Aprile, tuomio 5.10.1995, Kok. 1995, s. I-2919, 16 kohta).

19 Täten kun kansallisen tuomioistuimen esittämät kysymykset koskevat yhteisön oikeuden säännöksen tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuin on periaatteessa velvollinen antamaan ratkaisun (ks. asia C-83/91, Meilicke, tuomio 16.7.1992, Kok. 1992, s. I-4871, 24 kohta ja em. asia Aprile, tuomion 17 kohta).

20 Asia olisi toisin vain, jos yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisua pyydetäisiin hypoteettisesta ongelmasta (ks. asia 244/80, Foglia, tuomio 16.12.1981, Kok. 1981, s. 3045, 18 ja 20 kohta ja em. asia Meilicke, tuomion 25 kohta).

21 Kun tarkastellaan olosuhteita, joissa kansallinen tuomioistuin on nyt käsiteltävässä asiassa pyytänyt ennakkoratkaisua yhteisöjen tuomioistuimelta, on myönnettävä, että kyse on asiasta, joka koskee X AB:n mahdollisuutta antaa tulevaisuudessa tietyin edellytyksin konserniavustus Y AB:lle. Ennakkoratkaisun pyytämistä koskevan päätöksen tekohetkellä X AB ei nimittäin vielä ollut antanut kyseistä avustusta.

22 Ennakkoratkaisukysymystä ei kuitenkaan tämän seikan vuoksi jätetä tutkimatta. Kansallisessa tuomioistuimessa on nimittäin vireillä todellinen oikeusriita, ja sen sijaan, että yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisua olisi pyydetty pelkästään hypoteettisesta ongelmasta, yhteisöjen

tuomioistuimella on näissä olosuhteissa riittävästi tietoja pääasian kohteena olevasta tilanteesta, jotta se voi tulkita yhteisön oikeuden sääntöjä ja vastata sille esitettyihin kysymyksiin hyödyllisesti (ks. em. asia Aprile, tuomion 20 kohta).

23 Koska ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskeva päätös täyttää tämän edellytyksen, Regeringsrättenä on pidettävä perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettuna kansallisena tuomioistuimena myös menettelyssä, jossa tämä ennakkoratkaisukysymys on tullut esiin, ja ennakkoratkaisukysymys otetaan siten tutkittavaksi.

Aineelliset kysymykset

24 Aluksi on syytä todeta, että pääasian oikeudenkäynnissä on kyse kolmenlaisista konserniavustuksista:

- kahden sellaisen osakeyhtiön väliset avustukset, joiden kotipaikka on samassa jäsenvaltiossa, kun jälkimmäinen yhtiö on kokonaan ensimmäisen omistuksessa joko suoraan tai yhdessä tämän kokonaan omistaman yhden tai useamman sellaisen tytäryhtiön kanssa, joiden kotipaikka on tässä samassa jäsenvaltiossa (jäljempänä A-tyyppin konserniavustus);

- kahden sellaisen osakeyhtiön väliset avustukset, joiden kotipaikka on samassa jäsenvaltiossa, kun jälkimmäinen yhtiö on kokonaan ensimmäisen omistuksessa yhdessä yhden tai useamman sellaisen tytäryhtiön kanssa, joilla on kotipaikka tietyssä toisessa jäsenvaltiossa, jonka kanssa ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt syrjintäkieltomääräyksen sisältävän sopimuksen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi (jäljempänä B-tyyppin konserniavustus);

- kahden sellaisen osakeyhtiön väliset avustukset, joiden kotipaikka on samassa jäsenvaltiossa, kun jälkimmäinen yhtiö on täysin ensimmäisen omistuksessa yhdessä useiden sellaisten tytäryhtiöiden kanssa, joiden kotipaikat ovat useassa eri jäsenvaltiossa, ja ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt näiden eri jäsenvaltioiden kanssa syrjintäkieltomääräyksen sisältäviä sopimuksia kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi (jäljempänä C-tyyppin konserniavustus).

25 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ennen kaikkea, kielletäänkö sijoittautumisvapautta koskevissa perustamissopimuksen 52 ja 58 artiklassa sekä pääoman vapaata liikkuvuutta koskevissa saman sopimuksen 73 b ja 73 d artiklassa sellaiset kansalliset säännökset, joista on kyse kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa ja joiden perusteella tiettyjä verohuojennuksia myönnetään ainoastaan annettaessa A- ja B-tyyppin konserniavustuksia muttei annettaessa C-tyyppin konserniavustuksia.

26 On syytä täsmentää, että vaikka sijoittautumisvapautta koskevien määräysten tarkoituksena niiden sanamuodon mukaan on varmistaa, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautuvia henkilöitä kohdellaan tässä valtiossa samoin kuin tämän valtion omia kansalaisia, niiden vastaista on myös se, että jäsenvaltio, josta yhtiö on peräisin, estää omaa kansalaistaan tai oman lainsäädäntönsä mukaisesti perustettua, perustamissopimuksen 58 artiklassa tarkoitettua yhtiötä sijoittautumasta toiseen jäsenvaltioon (asia 81/87, Daily Mail and General Trust, tuomio 27.9.1988, Kok. 1988, s. 5483, 16 kohta ja asia C-264/96, ICI, tuomio 16.7.1998, Kok. 1998, s. I-4695, 21 kohta).

27 Tältä osin on syytä todeta, että pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevassa lainsäädännössä evätään sellaisilta ruotsalaisilta yhtiöiltä, jotka ovat käyttäneet sijoittautumisvapauttaan perustaakseen tytäryhtiöitä muihin jäsenvaltioihin, oikeus saada hyväkseen tiettyjä verohuojennuksia niiden antaessa C-tyyppin konserniavustuksia.

28 Lainsäädännössä kohdellaan siten eri tavoin erityyppisiä konserniavustuksia tytäryhtiöiden kotipaikan perusteella. Tämä erilainen kohtelu on sijoittautumisvapautta koskevien perustamissopimuksen määräysten vastaista, jolle sitä pystytään perustelemaan. Merkitystä ei ole tässä yhteydessä sillä, että Regeringsrättenin oikeuskäytännössä annetaan mahdollisuus kohdella

B-tyypin konserniavustuksia samalla tavoin kuin A-tyypin konserniavustuksia.

29 Ruotsin hallitus ei ole kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa pyrkinyt perustelemaan erilaista kohtelua, joka edellä on todettu sijoittautumisvapautta koskevien perustamissopimuksen määräysten osalta. Kyseinen hallitus on suullisessa käsittelyssä päinvastoin nimenomaisesti myöntänyt, että kyseinen lainsäädäntö on ristiriidassa perustamissopimuksen 52 artiklan kanssa.

30 Edellä esitetyn johdosta ei ole tarpeen selvittää, kielletäänkö pääoman vapaata liikkuvuutta koskevissa perustamissopimuksen määräyksissä nyt kyseessä olevan kaltainen lainsäädäntö.

31 Esitettyyn kysymykseen on siten vastattava, että kun jäsenvaltio myöntää tiettyjä verohuojennuksia kahden sellaisen osakeyhtiön, joiden kotipaikka on kyseisessä valtiossa, antaessa toisilleen konserniavustuksia sellaisessa tilanteessa, jossa ensimmäinen yhtiö omistaa jälkimmäisen yhtiön kokonaan joko suoraan tai yhdessä

- yhden tai useamman sellaisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön kanssa, jonka kotipaikka on tässä jäsenvaltiossa, tai

- yhden tai useamman sellaisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön kanssa, jonka kotipaikka on sellaisessa toisessa jäsenvaltiossa, jonka kanssa ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt syrjintäkieltomääräyksen sisältävän sopimuksen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi,

perustamissopimuksen 52-58 artiklassa kielletään näiden samojen verohuojennusten epääminen kahden sellaisen osakeyhtiön, joiden kotipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa, antaessa toisilleen konserniavustuksia sellaisessa tilanteessa, jossa ensimmäinen yhtiö omistaa jälkimmäisen yhtiön kokonaan yhdessä useiden sellaisten täysin omistamiensa tytäryhtiöiden kanssa, joiden kotipaikat ovat useassa eri jäsenvaltiossa, ja ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt näiden eri jäsenvaltioiden kanssa syrjintäkieltomääräyksen sisältäviä sopimuksia kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi.

Päätökset oikeudenkäyntikuluista

Oikeudenkäyntikulut

32 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ruotsin ja Alankomaiden hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Päätöksen päätösosa

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Regeringsrättenin 29.4.1998 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Kun jäsenvaltio myöntää tiettyjä verohuojennuksia kahden sellaisen osakeyhtiön, joiden kotipaikka on kyseisessä valtiossa, antaessa toisilleen konserniavustuksia sellaisessa tilanteessa, jossa ensimmäinen yhtiö omistaa jälkimmäisen yhtiön kokonaan joko suoraan tai yhdessä

- yhden tai useamman sellaisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön kanssa, jonka kotipaikka on tässä jäsenvaltiossa, tai

- yhden tai useamman sellaisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön kanssa, jonka kotipaikka on sellaisessa toisessa jäsenvaltiossa, jonka kanssa ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt syrjintäkieltomääräyksen sisältävän sopimuksen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi,

EY:n perustamissopimuksen 52 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 43 artikla), 53 artiklassa (kumottu Amsterdamin sopimuksella), 54 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 44 artikla), 55 artiklassa (josta on tullut EY 45 artikla), 56 ja 57 artiklassa (joista on muutettuina tullut EY 46 ja EY 47 artikla) sekä 58 artiklassa (josta on tullut EY 48 artikla) kielletään näiden samojen verohuojennusten epäminen kahden sellaisen osakeyhtiön, joiden kotipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa, antaessa toisilleen konserniavustuksia sellaisessa tilanteessa, jossa ensimmäinen yhtiö omistaa jälkimmäisen yhtiön kokonaan yhdessä useiden sellaisten täysin omistamiensa tytäryhtiöiden kanssa, joiden kotipaikat ovat useassa eri jäsenvaltiossa, ja ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt näiden eri jäsenvaltioiden kanssa syrjintäkieltomääräyksen sisältäviä sopimuksia kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi.